

บทที่ 3 วิธีการดำเนินงาน

3.1 การรวบรวมความความต้องการ

ระบบฐานข้อมูลโครงการภาคพิเศษ มหาวิทยาลัยรัตนนคร เป็นระบบที่เก็บรายละเอียดของรายวิชาของการเรียนการสอนในภาคการศึกษาของแต่ละภาคการศึกษา โดยมีข้อมูลตารางสอนในแต่ละวัน ซึ่งจะแสดงออกมาเป็นตารางในแต่ละวันที่มีการเรียนการสอนนั้น และสามารถบันทึกผลการสอน-ไม่สอน และบันทึกผลการสอนชดเชย โดยข้อมูลการสอนของอาจารย์ที่มีบันทึกอยู่ในระบบฐานข้อมูล จะสามารถนำไปคำนวณเงินค่าจ้างในแต่ละรายวิชาได้ โดยในแต่ละหมู่เรียนในรายวิชาจะมีอัตราค่าสอนต่อชั่วโมงบันทึกไว้ เพื่อให้สามารถนำไปคำนวณค่าจ้างในการสอนได้ และข้อมูลอาจารย์ผู้สอน ที่สอนในโครงการภาคพิเศษ จะมีการเก็บรายละเอียดส่วนบุคคล ซึ่งก็ได้แก่ ส่วนของข้อมูลทั่วไปของอาจารย์

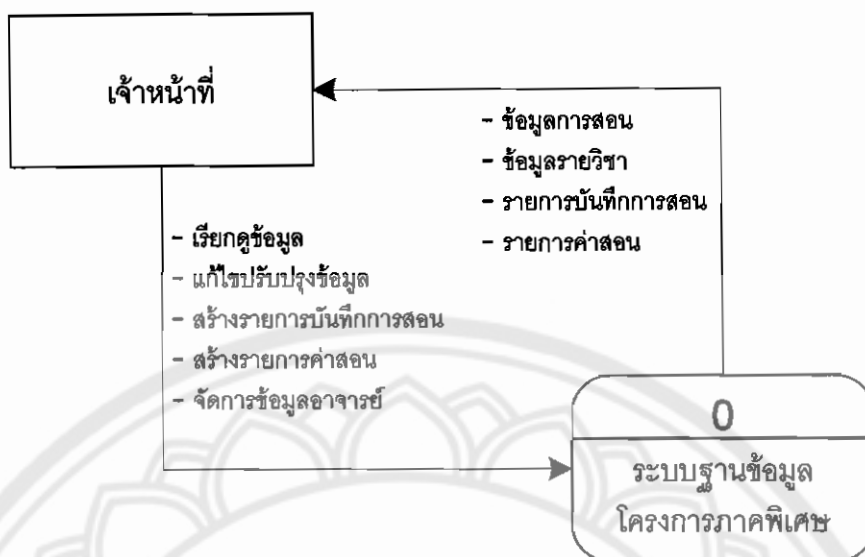
3.2 การวิเคราะห์ความต้องการ (Requirements Analysis)

ระบบฐานข้อมูลโครงการภาคพิเศษ มหาวิทยาลัยรัตนนคร จะแบ่งความต้องการของระบบออกเป็นกระบวนการการทำงานของระบบ สามารถแบ่งได้ดังนี้

- 3.2.1 สามารถจัดเก็บรายละเอียดของรายวิชาที่มีการเปิดสอน
- 3.2.2 จัดเก็บหมู่เรียนที่มีการเปิดสอนของแต่ละรายวิชา
- 3.2.3 จัดเก็บข้อมูลตารางสอนในแต่ละวัน
- 3.2.4 จัดเก็บข้อมูลการสอน, ไม่สอน, สอนชดเชย ของอาจารย์ในแต่ละวัน
- 3.2.5 จัดเก็บข้อมูลของอาจารย์ผู้สอน
- 3.2.6 คำนวณเงินค่าจ้างของอาจารย์ผู้สอนในแต่ละรายวิชา

3.3 ระบบการประมวลผลการทำงานของระบบ

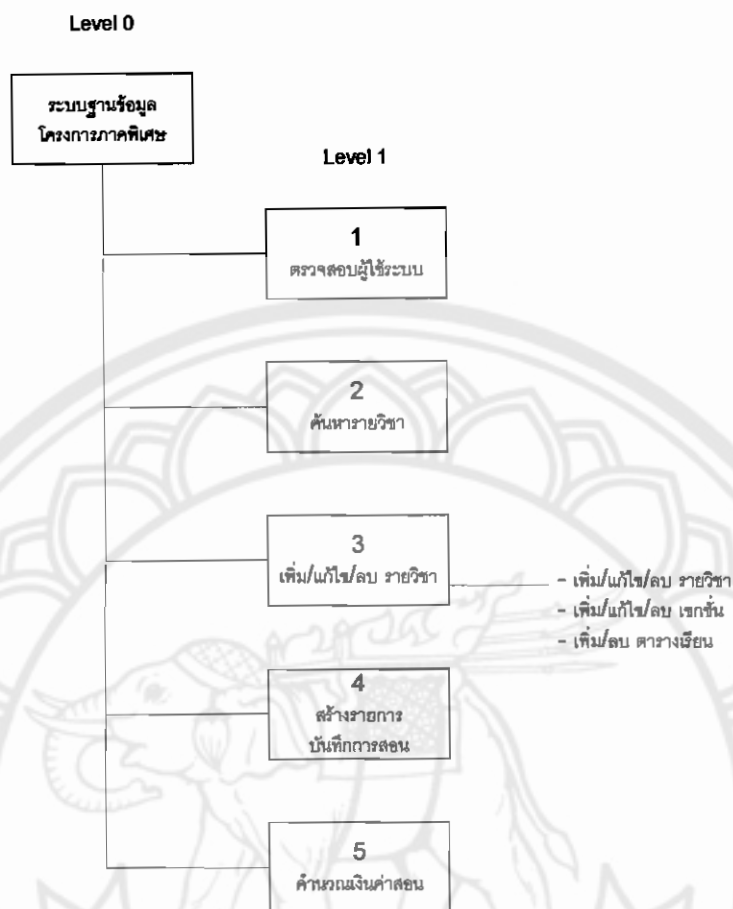
ระบบฐานข้อมูลโครงการภาคพิเศษ เป็นระบบจัดการตารางเรียนที่มีในแต่ละวัน ข้อมูลรายละเอียดวิชา การคำนวณเงินค่าจ้างในการสอน รวมไปถึงการจัดเก็บข้อมูลของอาจารย์ผู้สอนในแต่ละรายวิชา โดยมีเจ้าหน้าที่เป็นผู้ใช้งานระบบฐาน ผ่านทางระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต โดยจะแสดงเป็น คอนเท็กซ์ไดอะแกรม (Level 0: Context Diagram) ได้ดังรูปที่ 3.1

รูปที่ 3.1 แสดงคอนเท็กซ์ไดอะแกรม (Level 0: Context Diagram)

จากคอนเท็กซ์ไดอะแกรม ทำให้ทราบถึงสภาพแวดล้อมของระบบฐานข้อมูลโครงการภาคพิเศษ มหาวิทยาลัยนเรศวร ว่าเกี่ยวข้องกับเอนิท์เทอร์นัลเอ็นติตี้ “เจ้าหน้าที่” โดยจะมีการส่งข้อมูลให้กับระบบฐานข้อมูล และระบบมีการส่งข้อมูลเอาต์พุต ให้กับเจ้าหน้าที่

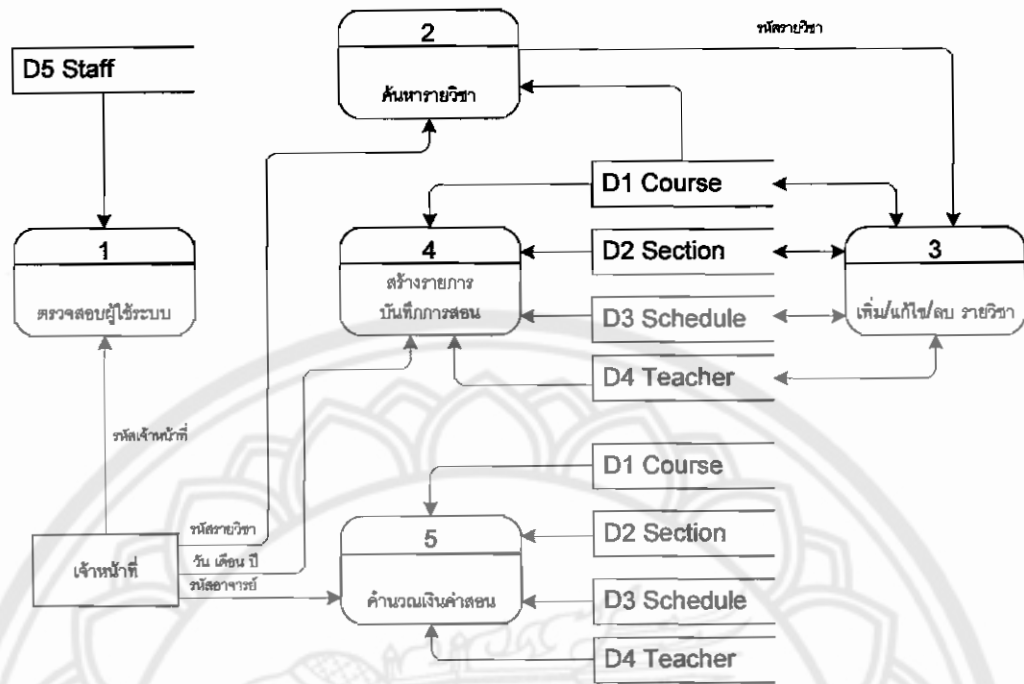
จากการดำเนินการ List of Processes เพื่อให้เห็นถึงกระบวนการต่าง ๆ ของระบบฐานข้อมูล เป็นระดับต่าง ๆ ดังรูปที่ 3.2

รูปที่ 3.2 แสดง List of Processes

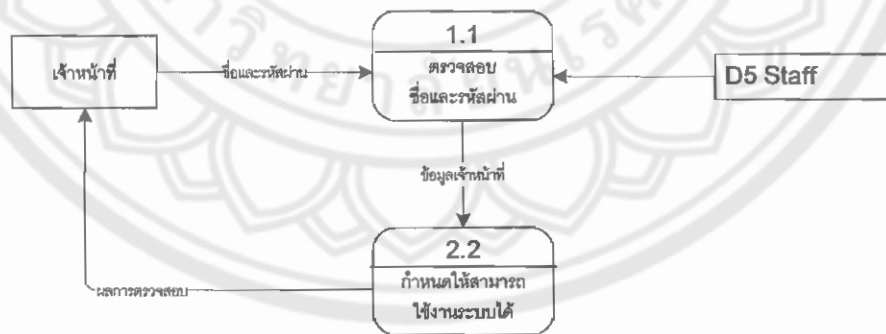
จากแผนภาพลำดับชั้นของกระบวนการทำงานของระบบฐานข้อมูลภาคพิเศษ จะเห็นได้ว่าการรวมกลุ่มของกระบวนการทำงานไว้แล้ว ซึ่งจะแบ่งออกเป็นกระบวนการทำงานหลัก ๆ ที่เกี่ยวข้องกับระบบ

กระบวนการทำงานของระบบในระดับที่ 1 สามารถอธิบายเป็นกระบวนการได้ด้วย การเขียนแผนภาพกระแสข้อมูลระดับที่ 1 ของแต่ละกระบวนการ หรือเรียกว่า (DFD Defragments) เพื่อแสดงเหตุการณ์ของแต่ละกระบวนการ ดังรูปที่ 3.3

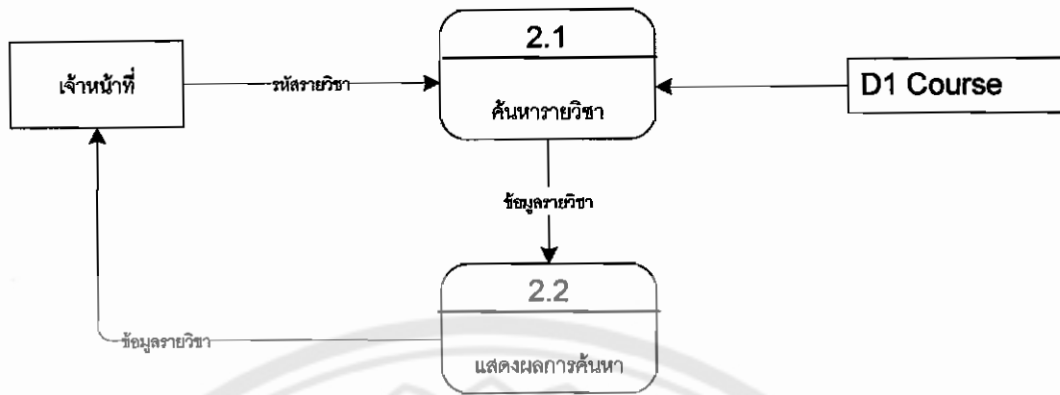

รูปที่ 3.3 แสดงแผนภาพกระแสข้อมูลระดับที่ 1

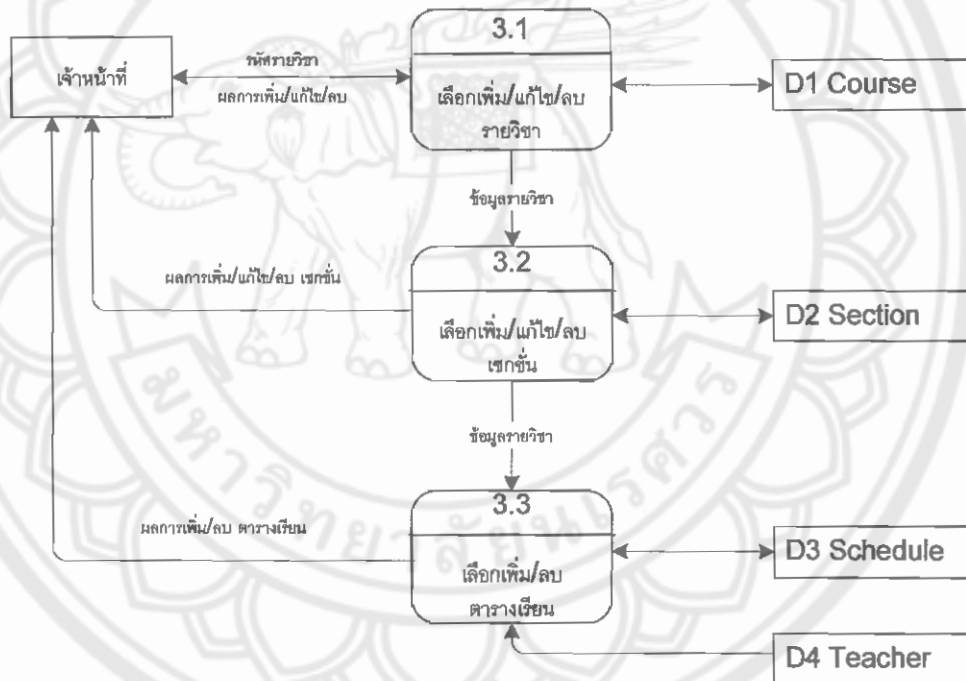
จากแผนภาพกระแสข้อมูลระดับที่ 1 จะเห็นได้ว่า ระบบฐานข้อมูล ประกอบด้วย กระบวนการทำงานหลาย ๆ กระบวนการ โดยแต่ละกระบวนการ มีการทำงานที่แยกออกไปอีก ซึ่งจะแสดงด้วยแผนภาพกระแสข้อมูลระดับที่ 2 เพื่อแสดงรายละเอียดของกระบวนการ

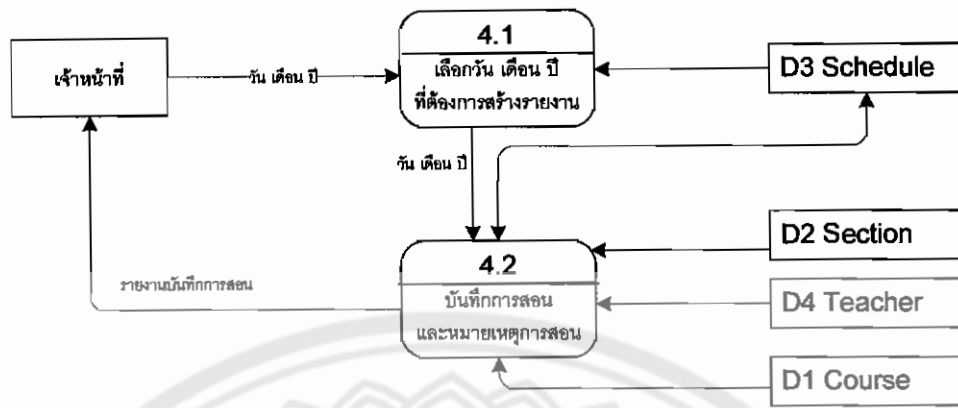
รูปที่ 3.4 แสดงแผนภาพกระแสข้อมูลระดับที่ 2 การตรวจสอบผู้ใช้ระบบ

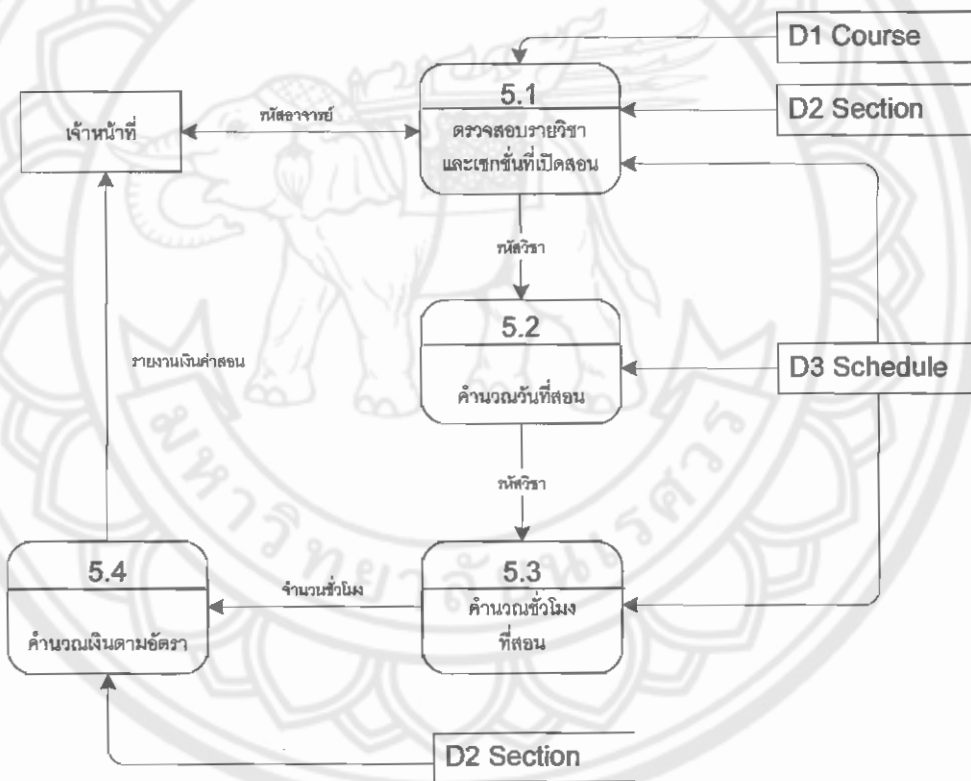
รูปที่ 3.5 แสดงแผนภาพกระแสข้อมูลระดับที่ 2 การค้นหารายวิชา

รูปที่ 3.6 แสดงแผนภาพ-กระแสข้อมูลระดับที่ 2 การเพิ่ม/แก้ไข/ลบ รายวิชา

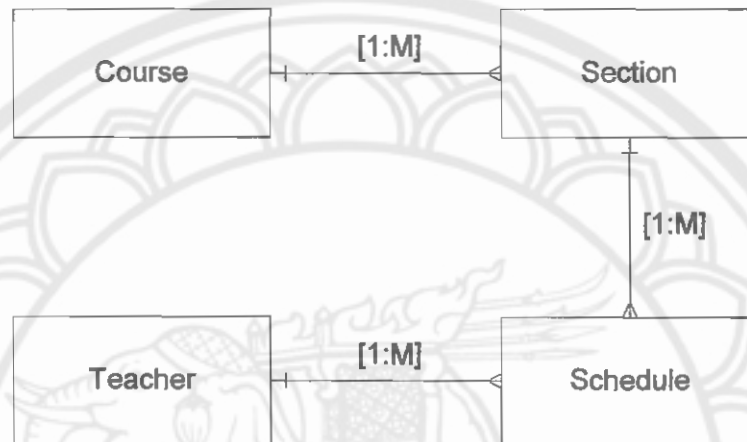
รูปที่ 3.7 แสดงแผนภาพกระแสข้อมูลระดับที่ 2 การสร้างรายงานบันทึกการสอน

รูปที่ 3.8 แสดงแผนภาพกระแสข้อมูลระดับที่ 2 การคำนวณเงินค่าสอน

3.4 ระบบความสัมพันธ์ของระบบ (The Entity Relationship Diagram)

ระบบฐานข้อมูลโครงการภาคพิเศษ จะมีการเก็บข้อมูลเกี่ยวกับรายวิชาต่าง ๆ เมื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของข้อมูลแล้ว ทำให้ทราบว่า หนึ่งรายวิชา จะมีได้หลายหมู่เรียน ที่ทำการเปิดสอน แต่ละหมู่เรียน ก็จะมีเวลาสอนได้หลายเวลา และอาจารย์ผู้สอนหนึ่งคน จะสามารถสอนได้หลายวิชา ซึ่งจะเขียนเป็น ER-Diagram ดังรูปที่ 3.9

รูปที่ 3.9 แสดงความสัมพันธ์ของระบบฐานข้อมูล

3.5 พจนานุกรมข้อมูล (Data Dictionary)

ระบบฐานข้อมูลโครงการภาคพิเศษ มีการเก็บรายละเอียดข้อมูลรายวิชา หมู่เรียน ตารางเรียน และเก็บข้อมูลของอาจารย์ผู้สอน ซึ่งจะแสดงเป็นพจนานุกรมข้อมูล ดังตารางที่ 3.1

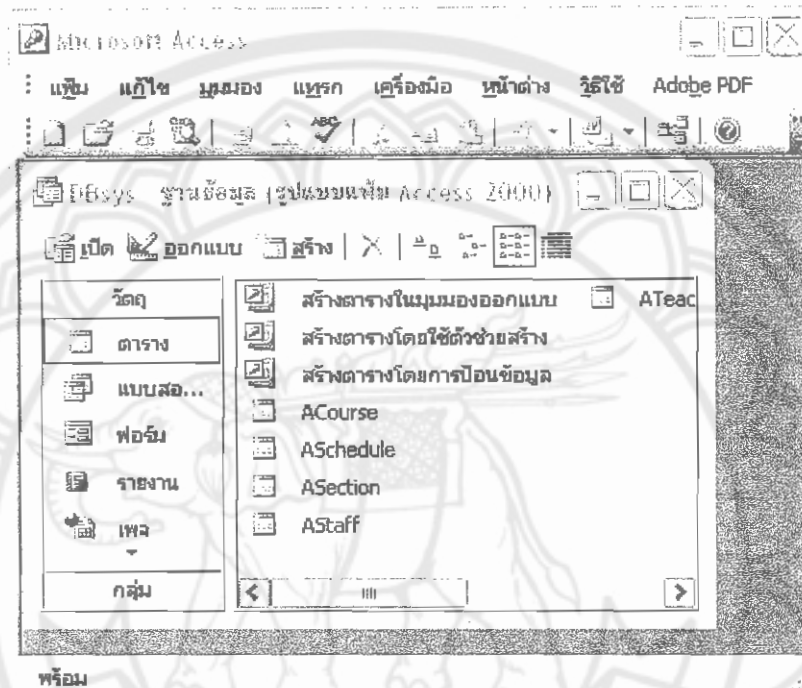
ตารางที่ 3.1 แสดงพจนานุกรมข้อมูล

Relation	Attribute	Description	Type	PK	FK	Reference
Course	IDCourse	รหัสวิชา	Text(50)	Yes		
Course	CName	ชื่อรายวิชา	Text(255)			
Course	CFac	สังกัดภาควิชา	Text(50)			
Course	CStatus	สถานะภาพการเปิดสอน	Yes/No			
Section	ID	รหัสหมู่เรียน	AutoNumber	Yes		
Section	IDCourse	รหัสวิชา	Text(50)		Yes	Course
Section	SecName	ชื่อหมู่เรียน	Text(50)			
Section	SecType	ชนิดหมู่เรียน	Text(50)			
Section	SecRate	อัตราค่าสอน	Number			
Section	SecAmount	จำนวนนักศึกษา	Number			
Section	SecStatus	สถานะภาพการใช้งาน	Yes/No			
Schedule	ID	รหัสตารางเวลา	AutoNumber	Yes		
Schedule	IDSection	รหัสหมู่เรียน	Number		Yes	Section
Schedule	IDTeacher	รหัสอาจารย์ผู้สอน	Text(50)		Yes	Teacher
Schedule	ScDateTime	วันและเวลาที่สอน	Date/Time			
Schedule	ScRoom	ห้องที่สอน	Text(50)			
Schedule	ScHour	จำนวนชั่วโมงที่สอน	Number			
Schedule	ScMemo	หมายเหตุ	Memo			
Schedule	ScChkTeach	สถานะภาพการสอน	Yes/No			
Teacher	IDTeacher	รหัสอาจารย์	Text(50)	Yes		
Teacher	TName	ชื่อ-นามสกุลอาจารย์	Text(50)			
Teacher	TFac	สังกัดภาควิชา	Text(50)			
Teacher	TStatus	สถานะภาพการสอน	Yes/No			

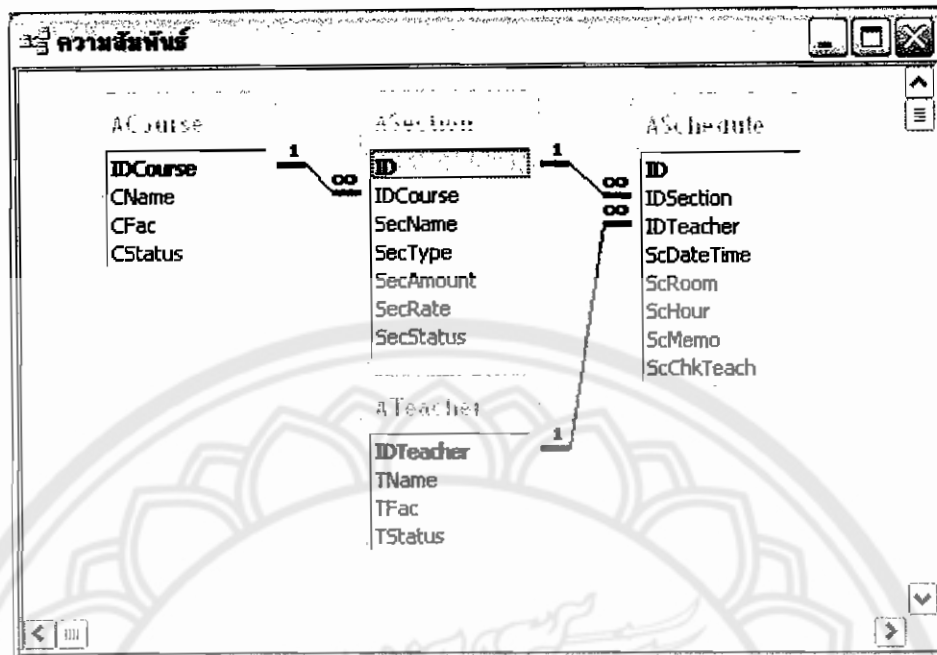
3.6 การออกแบบฐานข้อมูล

การออกแบบฐานข้อมูลโครงการภาคพิเศษ ใช้โปรแกรม Microsoft Access ในการออกแบบเนื่องจาก Microsoft Access มีความง่ายในการออกแบบ และง่ายต่อการใช้งาน โดยโปรแกรม Microsoft Access ดังรูปที่ 3.10

รูปที่ 3.10 แสดงโปรแกรม Microsoft Access

การออกแบบฐานข้อมูล ซึ่งจะออกแบบมาจากแบบจำลองข้อมูล และแผนภาพอีอาร์ (ER-Diagram) เพื่อให้เห็นถึงตารางข้อมูลต่าง ๆ ที่มีความสัมพันธ์กัน ซึ่งมีจุดประสงค์เพื่อลดความซ้ำซ้อนในข้อมูลน้อยที่สุด ซึ่งระบบฐานข้อมูลโครงการภาคพิเศษที่ออกแบบ จะมีตารางข้อมูลต่างๆ รวมถึงความสัมพันธ์ของตาราง ดังรูปที่ 3.11

รูปที่ 3.11 แสดงตารางการออกแบบฐานข้อมูล

3.7 การออกแบบยูสเซอร์อินเตอร์เฟซของระบบฐานข้อมูลโครงการภาคพิเศษ

การออกแบบยูสเซอร์อินเตอร์เฟซของระบบฐานข้อมูลโครงการภาคพิเศษ ได้ออกแบบการโต้ตอบกับผู้ใช้ในลักษณะแบบ GUI (Graphics User Interfaces) ที่แสดงรายละเอียดการทำงาน ของทุกขั้นตอน ที่สามารถใช้งานโดยใช้เมาส์ คีย์บอร์ด ซึ่งทำให้เข้าใจได้ง่าย โดยมีรายละเอียด รายการเมนูดังรูปที่ 3.12

- ค้นหารายวิชา (Course Search)
  - แสดงรายละเอียดวิชา
    - แสดงรายละเอียดหมู่เรียน
      - สบตารางเวลาสอน
    - แก้ไขรายละเอียดหมู่เรียน
    - ลบหมู่เรียน
  - แก้ไขรายละเอียดวิชา
  - ลบรายวิชา

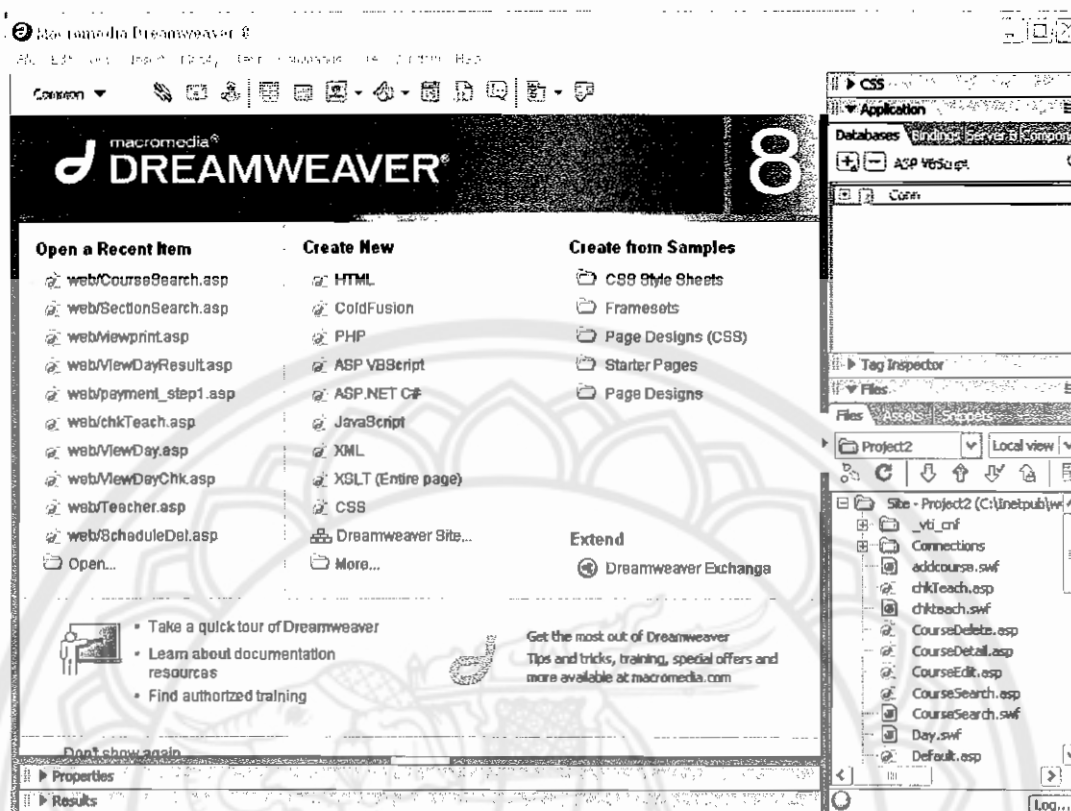
● เพิ่มรายวิชา (Add Course)
● อาจารย์ผู้สอน (Teacher)   ■ เพิ่มระเบียบ   ■ แก้ไขระเบียบ   ■ ลบระเบียบ
● พิมพ์รายงานการสอนในวัน (Day Teach)   ■ เรียกดูรายงานการสอนในวัน   ■ พิมพ์รายงานการสอนในวัน
● บันทึกการสอนในวัน (Check Teach)   ■ เรียกดูรายงานการสอนในวัน   ■ บันทึกการสอนและหมายเหตุการสอน
● คำนวณเงินค่าสอน   ■ เลือกอาจารย์ผู้สอน

รูปที่ 3.12 แสดงลำดับชั้นเมนูของระบบฐานข้อมูลโครงการภาคพิเศษ

3.8 การออกแบบโปรแกรม

การออกแบบโปรแกรมการทำงานของระบบฐานข้อมูลโครงการภาคพิเศษ ซึ่งจะทำงานอยู่บนเครือข่ายอินเทอร์เน็ต โดยมีการพัฒนาด้วยภาษา ASP ซึ่งภาษา ASP นี้ มีความยืดหยุ่นในหลาย ๆ ด้าน รวมทั้งด้านการติดต่อกับฐานข้อมูล Microsoft Access

ในการพัฒนาโปรแกรมระบบฐานข้อมูลโครงการภาคพิเศษนี้ จะใช้โปรแกรม Macromedia Dreamweaver version 8.0 ดังรูปที่ 3.13 ซึ่งเป็นโปรแกรมที่มีเครื่องมือที่ช่วยในการพัฒนาโปรแกรมด้วยภาษา ASP และภาษา HTML ที่ให้ระบบสามารถทำงานอยู่บนเครือข่ายอินเทอร์เน็ตได้

รูปที่ 3.13 แสดงหน้าต่างโปรแกรม Dreamweaver version 8.0